

ดาวเรืองฝรั่งเศส (*Tagetes erecta* L.)

พันธุ์กำแพงแสน-10-ดีอาร์ (กำแพงแสน-10-DR)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ที่อยู่	50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์	02-579-5578

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ดาวเรืองฝรั่งเศสพันธุ์ กำแพงแสน-10-DR เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การสกัดและคัดเลือกสายพันธุ์แท้ (inbred line) ดาวเรืองฝรั่งเศสเพื่อพัฒนาเป็นไม้ดอกกระถาง โดยภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร กำแพงแสน ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมได้เริ่มงานวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2557 ด้วยวิธีการสกัดสายพันธุ์แท้ คือ การผสมตัวเอง (selfing) จากเชื้อพันธุ์กรรมของสายพันธุ์เริ่มต้น (S_0) คือ ดาวเรืองฝรั่งเศสสีเหลือง จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประเทศไทย โดยคัดเลือกต้นเดี่ยว (single plant selection) จากการผสมตัวเองอย่างต่อเนื่องจำนวน 5 รอบ (S_5) ซึ่งในแต่ละรอบปลูก ปลูกจำนวน 20 ต้น พิจารณาลักษณะที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลการทดสอบความพึงพอใจที่ได้จากผู้ประกอบการขายต้นไม้ที่สวนจตุจักร คือ ทรงต้นมีลักษณะพุ่มเตี้ย มีจำนวนดอกมาก บานพร้อมกัน ดอกบานอยู่ได้นานประมาณ 5 – 7 วัน พบความสม่ำเสมอภายในสายพันธุ์ และไม่เป็นโรค

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ดาวเรืองฝรั่งเศส ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Tagetes erecta</i> L. วงศ์ Asteraceae ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากแก้ว (tap root system) และเกิดรากพิเศษ (adventitious root) บริเวณลำต้นเมื่อมีความชื้นมากพอ
ต้น	สีม่วงปานกลาง ต้นสูง 18 – 20 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 21 – 24 เซนติเมตร ในช่วงฤดูหนาว ทรงพุ่มกว้าง 35 – 38 เซนติเมตร ในช่วงฤดูร้อนและฤดูฝน
ใบ	ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ (odd-pinnately compound leaf) เรียงตรงข้ามกัน ใบย่อยรูปรีถึงรูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบด้านบนสีเขียวค่อนข้างเข้ม มีต่อมน้ำมัน (oil gland) เรียงอยู่ใต้ขอบใบ

ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น (head) ออกที่ปลายกิ่ง เป็นดอกซ้อน (double flower head) ดอกวงนอกสีส้มแดง (ORANGE-RED GROUP N34 ระหว่าง A กับ B) สีกลีบดอกย่อยวงในสีเหลืองส้ม (YELLOW-ORANGE GROUP 17A) ดอกย่อยมี 2 แบบ คือ รูปหลอด (tubulate) และรูปลิ้น (ligulate) ดอกวงนอก (ray flower) รูปร่างเป็นหยดน้ำ ซ้อนกันมากกว่าหนึ่งชั้น เป็นดอกไม้สมบูรณ์เพศมีแต่เกสรเพศเมีย ดอกย่อยวงในหรือดอกกลาง (disk flower) เป็นหลอด รูปร่างคล้ายกระดิ่ง ปลายเป็นจัก 5 ซี่ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ อับเรณู (anther) เชื่อมติดกัน 5 อัน ปลายยอดเกสรเพศเมีย (stigma) แยกเป็น 2 แฉก เมื่อดอกบานเต็มที่ มีขนาด 1.5 – 2.0 นิ้ว มีก้านดอกยาวปานกลาง
ผล/เมล็ด	ผลแบบผลแห้งเมล็ดล่อน (achene) สีดำ มีลักษณะเรียวยาว มีหางเมล็ด และส่วนของดอกที่อยู่เหนือรังไข่จะร่วงเมื่อสุกแก่เต็มที่
ลักษณะอื่น ๆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้เมล็ดถึงออกดอก 55 – 60 วันในช่วงฤดูหนาว และ 65 – 75 วันในช่วงฤดูร้อน-ฤดูฝน 2. ลักษณะดอกและสีดอกได้รับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด โดยอาศัยข้อมูลการทดสอบความพึงพอใจที่ได้จากผู้ประกอบการขายต้นไม้ที่สวนจตุจักร 3. ในกลีบดอกมีปริมาณสารลูทีน (lutein) 5.8 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง และสารซีแซนทีน (zeaxanthin) 0.17 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง โดยวิธี HPLC

ดาวเรืองฝรั่งเศส พันธุ์กำแพงแสน-10-ดีอาร์